

Верховний
Суд

МЕЖІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЦЕДУРИ IN ABSENTIA ПІД ЧАС ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТФ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНІВ ТА ЗВИЧАЇВ ВІЙНИ

Наталія Марчук

Суддя Касаційного кримінального суду

Верховного Суду

РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ IN ABSENTIA ЗА НАЦІОНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Статті 297-1 – 297-5 КПК – спеціальне досудове розслідування :

- на підставі ухвали слідчого судді;
- у кримінальних провадженнях визначених категорій, зокрема за статтею 438 КК;
- стосовно підозрюваних, крім неповнолітніх, які переховуються від органів слідства та на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук;

- повістки про виклик підозрюваного надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в ЗМІ загально державної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора;
- з моменту опублікування повістки підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом;
- копії процесуальних документів надсилаються захиснику.

Стаття 323 КПК – судовий розгляд за відсутністю обвинуваченого (in absentia):

- ухвала про здійснення спеціального судового провадження;
- участь захисника є обов'язковою;
- повістки про виклик обвинуваченого – за останнім відомим місцем проживання чи перебування;
- процесуальні документи – надсилаються захиснику;

- інформація про повістки та процесуальні документи – в ЗМІ та на офіційному веб-сайті суду;
- з моменту опублікування повістки обвинувачений вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

ВИСНОВКИ ЄСПЛ У ЗАОЧНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ У СПРАВАХ ПРО ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ

- стаття 6 п.1 ЄКПЛ – право на справедливий суд
- влада може вдатися до заочного судового розгляду, якщо 1/обвинувачений знає про провадження проти нього/неї, але або відмовляється від свого права брати участь у судовому розгляді, або вирішує ухилитись від правосуддя,

2/ якщо він/вона не знає про провадження (в цьому випадку сумісність із ЄКПЛ може забезпечуватись лише через надання можливості заново провести розгляд справи, щойно йому/їй стане про такий розгляд відомо)

(Інформаційна довідка, розроблена експертно-консультативною групою Ради Європи з підтримки Офісу Генерального прокурора України, 07.09.2022)

СУДОВА ПРАКТИКА НАЦІОНАЛЬНИХ СУДІВ

- Звіт за результатами впровадження проєкту «Моніторинг судових проваджень у справах про воєнні злочини», грудень 2023 року, ВГО «Асоціація правників України»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

- належне сповіщення підозрюваного, обвинуваченого;
- здійснення ефективного захисту;
- обрунтованість і мотивованість судових рішень;
- можливість перегляду вироку, ухваленого в спеціальному судовому провадженні.

Верховний
Суд

Дякую за увагу!